



# KONFERENCIAKÖTET

## Conference Proceedings

**Nemzetközi tudományos konferencia  
a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából**  
International Scientific Conference  
on the Occasion of the Hungarian Science Festival

**Sopron, 2023. november 23.**  
23 November 2023, Sopron

**FENNTARTHATÓSÁGI ÁTMENET:  
KIHÍVÁSOK ÉS INNOVATÍV MEGOLDÁSOK**  
SUSTAINABILITY TRANSITIONS: CHALLENGES AND INNOVATIVE SOLUTIONS

Szerkesztők / Editors:

OBÁDOVICS Csilla, RESPERGER Richárd, SZÉLES Zsuzsanna, TÓTH Balázs István

**Nemzetközi tudományos konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából**  
International Scientific Conference on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2023. november 23. / 23 November 2023, Sopron

**FENNTARTHATÓSÁGI ÁTMENET:  
KIHÍVÁSOK ÉS INNOVATÍV MEGOLDÁSOK**  
SUSTAINABILITY TRANSITIONS:  
CHALLENGES AND INNOVATIVE SOLUTIONS

**KONFERENCIAKÖTET**  
CONFERENCE PROCEEDINGS

LEKTORÁLT TANULMÁNYOK / PEER-REVIEWED PAPERS

Szerkesztők / Editors:

OBÁDOVICS Csilla – RESPERGER Richárd – SZÉLES Zsuzsanna – TÓTH Balázs István



**SOPRONI EGYETEM KIADÓ**

UNIVERSITY OF SOPRON PRESS

**SOPRON, 2024**

**Nemzetközi tudományos konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából**  
International Scientific Conference on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2023. november 23. / 23 November 2023, Sopron



A MAGYAR  
TUDOMÁNY  
ÜNNEPE



HUNGARIAN  
SCIENCE  
FESTIVAL

**A konferencia támogatói / Sponsors of the Conference:**



**Felelős kiadó / Executive Publisher: Prof. Dr. FÁBIÁN Attila**  
**a Soproni Egyetem rektora / Rector of the University of Sopron**

**Szerkesztők / Editors:**

Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla, Dr. RESPERGER Richárd,  
Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna, Dr. habil. TÓTH Balázs István

**Lektorok / Reviewers:**

Dr. habil. BARANYI Aranka, Prof. Dr. BÁRTFAI Zoltán, Dr. BARTÓK István, Dr. BEDNÁRIK Éva,  
Bazsóné Dr. BERTALAN Laura, Dr. CZIRÁKI Gábor, Dr. DIÓSSI Katalin, Dr. habil. JANKÓ Ferenc,  
Dr. KERESZTES Gábor, Dr. habil. KOLOSZÁR László, Dr. KÓPHÁZI Andrea,  
Prof. Dr. KULCSÁR László, Dr. MÉSZÁROS Katalin, Dr. NEDELKA Erzsébet,  
Dr. NÉMETH Nikoletta, Dr. NÉMETH Patrícia, Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla,  
Dr. PALANCSA Attila, Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád Ferenc, Dr. RESPERGER Richárd,  
Dr. habil. SZABÓ Zoltán, Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna, Dr. SZÓKA Károly, Dr. TAKÁTS Alexandra,  
Dr. habil. TÓTH Balázs István, Pappné Dr. VANCÓS Judit

**ISBN 978-963-334-499-6 (pdf)**

**DOI: [10.35511/978-963-334-499-6](https://doi.org/10.35511/978-963-334-499-6)**

Creative Commons license: CC BY-NC-SA 4.0 DEED



Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi  
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

## **SZERVEZŐK**

Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (SOE LKK),  
A Soproni Felsőoktatásért Alapítvány

**A konferencia elnöke:** Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna egyetemi tanár, dékán (SOE LKK)

### ***Tudományos Bizottság:***

- elnök: Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla PhD egyetemi tanár, Doktori Iskola-vezető (SOE LKK)
- társelnök: Dr. habil. TÓTH Balázs István PhD egyetemi docens, igazgató (SOE LKK)
- tagok: Prof. Dr. FÁBIÁN Attila PhD egyetemi tanár (SOE LKK), rektor (SOE)
- Prof. Dr. SZÉKELY Csaba DSc professor emeritus (SOE LKK)
- Prof. Dr. KULCSÁR László CSc professor emeritus (SOE LKK)
- Prof. Dr. SZALAY László DSc egyetemi tanár (SOE LKK)
- Prof. Dr. Clemens JÄGER PhD egyetemi tanár, dékán (FOM)
- Dr. habil. BARANYI Aranka PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- Dr. habil. POGÁTSA Zoltán PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- Dr. habil. SZABÓ Zoltán PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád Ferenc PhD tudományos főmunkatárs (SOE LKK)
- Dr. Rudolf KUCHARČÍK PhD egyetemi docens, dékán (EUBA FIR)

### ***Szervező Bizottság:***

- elnök: Dr. RESPERGER Richárd PhD adjunktus (SOE LKK)
- tagok: Dr. KERESZTES Gábor PhD egyetemi docens, dékánhelyettes (SOE LKK)
- Dr. habil. Eva JANČÍKOVÁ PhD egyetemi docens (EUBA FIR)
- Dr. habil. KOLOSZÁR László PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- Dr. HOSCHEK Mónika PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- PAPPNÉ Dr. VANCSÓ Judit PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- Dr. SZÓKA Károly PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- titkár: NEMÉNY Dorka Virág kutatási asszisztens (SOE LKK)

## ORGANIZERS

University of Sopron Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics (SOE LKK),  
For the Higher Education in Sopron Foundation

**Conference Chairperson:** Prof. Dr. Zsuzsanna SZÉLES PhD Professor, Dean (SOE LKK)

### ***Scientific Committee:***

Chair: Prof. Dr. Csilla OBÁDOVICS PhD Professor, Head of Doctoral School (SOE LKK)

Co-Chair: Dr. habil. Balázs István TÓTH PhD Associate Professor, Director (SOE LKK)

Members: Prof. Dr. Attila FÁBIÁN PhD Professor (SOE LKK), Rector (SOE)

Prof. Dr. Csaba SZÉKELY DSc Professor Emeritus (SOE LKK)

Prof. Dr. László KULCSÁR CSc Professor Emeritus (SOE LKK)

Prof. Dr. László SZALAY DSc Professor (SOE LKK)

Prof. Dr. Clemens JÄGER PhD Professor, Dean (FOM)

Dr. habil. Aranka BARANYI PhD Associate Professor (SOE LKK)

Dr. habil. Zoltán POGÁTSA PhD Associate Professor (SOE LKK)

Dr. habil. Zoltán SZABÓ PhD Associate Professor (SOE LKK)

Dr. habil. Árpád Ferenc PAPP-VÁRY PhD Senior Research Fellow (SOE LKK)

Dr. Rudolf KUCHARČÍK PhD Associate Professor, Dean (EUBA FIR)

### ***Organizing Committee:***

Chair: Dr. Richárd RESPERGER PhD Assistant Professor (SOE LKK)

Members: Dr. Gábor KERESZTES PhD Associate Professor, Vice Dean (SOE LKK)

Dr. habil. Eva JANČÍKOVÁ PhD Associate Professor (EUBA FIR)

Dr. habil. László KOLOSZÁR PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Dr. Mónika HOSCHEK PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Dr. Judit PAPPNÉ VANCSÓ PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Dr. Károly SZÓKA PhD Associate Professor (SOE LKK)

Secretary: Dorka Virág NEMÉNY Research Assistant (SOE LKK)

## TARTALOMJEGYZÉK / CONTENTS

### Plenáris szekció

#### Plenary Session

|   |    |
|---|----|
| <b>How to Make European Integration Fair and Sustainable?</b><br><i>István P. SZÉKELY</i> ..... | 13 |
|---|----|

### 1. szekció: Fenntartható gazdálkodás és menedzsment, körforgásos gazdaság Session 1: Sustainable Economy and Management, Circular Economy

|  |    |
|--|----|
| <b>A zöld ellátási láncok aktuális kérdései - Kritikai szakirodalmi összefoglalás</b><br><i>PIRICZ Noémi</i> ..... | 27 |
|--|----|

|  |    |
|--|----|
| <b>Well-being - kulcs a fenntartható működéshez</b><br><i>KÓPHÁZI Andrea – KOVÁCSNÉ LACZKÓ Éva Mária</i> ..... | 36 |
|--|----|

|  |    |
|--|----|
| <b>Szervezeti kultúra és fenntarthatóság</b><br><i>KOVÁCSNÉ LACZKÓ Éva Mária</i> ..... | 48 |
|--|----|

|  |    |
|--|----|
| <b>Az új mexikói kvótakereskedelmi rendszer és erdészeti vonatkozásai</b><br><i>KIRÁLY Éva – BOROVICS Attila</i> ..... | 61 |
|--|----|

|  |    |
|--|----|
| <b>A designesztétika gazdasági megközelítésének lehetőségei</b><br><i>REMÉNYI Andrea – ZALAVÁRI József</i> ..... | 76 |
|--|----|

|  |    |
|--|----|
| <b>A körforgásos üzleti modellek a vállalati gyakorlatokban</b><br><i>KRIZA Máté</i> ..... | 98 |
|--|----|

### 2. szekció: Társadalmi kihívások és társadalmi innovációk a fenntartható fejlődésben Session 2: Social Challenges and Innovations in Sustainable Development

|  |     |
|--|-----|
| <b>Társadalmi kihívások a divatipari fogyasztás terén</b><br><i>VIZI Noémi</i> ..... | 119 |
|--|-----|

|   |     |
|---|-----|
| <b>Klímaszorongás jelenléte az X, Y és Z generáció életében</b><br><i>SZEBERÉNYI András</i> ..... | 128 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| <b>Közelségi torzítás – a home office egyik kihívása</b><br><i>IONESCU Astrid</i> ..... | 147 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| <b>Megérti-e a választ, ha megkérdezi kezelőorvosát, gyógyszerészét? Az egészségműveltség mérésének aktuális kérdései Magyarországon</b><br><i>PORZSOLT Péter</i> ..... | 154 |
|---|-----|

|   |     |
|---|-----|
| <b>A digitális egészségügyi ellátás, mint innováció mérési lehetőségei</b><br><i>KOVÁCS Erika</i> ..... | 168 |
|---|-----|

**3. szekció: Fenntartható pénzügyek és számvitel**  
Session 3: Sustainable Finance and Accounting

|   |     |
|---|-----|
| <b>A közösségi költségvetési számvitel koncepciója és dilemmái</b><br><i>SISA Krisztina A. – SIKLÓSI Ágnes – VERESS Attila – DENICH Ervin</i> .....     | 181 |
| <b>Az iszlám banki számvitel digitalizációjának elméleti és filozófiai megközelítése</b><br><i>CSEH Balázs</i> .....                                    | 193 |
| <b>A vállalkozások csőd kockázatának és a kötvényminősítések együttmozgása</b><br><i>SZÁNTÓ Tünde Katalin</i> .....                                     | 202 |
| <b>A globális minimumadó következményei és megvalósíthatósága a multinacionális vállalatok számára</b><br><i>MATTIASSICH Enikő – SZÓKA Károly</i> ..... | 211 |

**4. szekció: Fenntartható turizmus és marketing**  
Session 4: Sustainable Tourism and Marketing

|   |     |
|---|-----|
| <b>A fenntartható turizmus: valóság vagy átverés?</b><br><i>PALANCSA Attila</i> .....   | 221 |
| <b>Metamarketing: fenntartható innovációk a valós és virtuális lehetőségek imperatív szimbiózisa mentén</b><br><i>REMÉNYI Andrea</i> .....  | 237 |
| <b>A fennmaradás és fenntarthatóság aspektusainak vizsgálata a szálláshely-szolgáltatással foglalkozó KKV-szektorban rendkívüli helyzetek idején</b><br><i>VARGYAS Daniella – KERESZTES Gábor</i> ..... | 261 |
| <b>Tudatosság és fenntarthatóság a nyaralás alatt is</b><br><i>MÉSZÁROS Katalin – HOSCHEK Mónika – Németh Nikoletta</i> .....   | 270 |
| <b>A soproni egyetemisták külföldi tervei</b><br><i>OBÁDOVICS Csilla – RUFF Tamás</i> .....   | 283 |
| <b>Country Branding of the Hashemite Kingdom of Jordan</b><br><i>Mohammad Hani KHLEFAT</i> .....  | 295 |
| <b>Community-Based Tourism in Southeast Asia</b><br><i>Thi Thuy Sinh TRAN – Nikoletta NÉMETH – Md. Sadrul Islam SARKER – Yuan ZHANG – NHAT ANH NGUYEN</i> .....   | 309 |

**5. szekció: Sustainable Finance and Accounting, Sustainable Development**  
Session 5: Sustainable Finance and Accounting, Sustainable Development

**Stakeholder Engagement in the Development of the Sustainability Reporting Standards of the Global Reporting Initiative (GRI) and of the International Sustainability Standards Board (ISSB)**

*Alina ALEXENKO* ..... 329

**The IFRS and the Financial Accounting System in Algeria: A Literature Review**

*Asma MECHTA – Zsuzsanna SZÉLES – Ágnes SIKLÓSI* ..... 342

**Potential Effects of Industry 4.0 Technologies on Environmental Sustainability - A Systematic Literature Review**

*Mohamed EL MERROUN* ..... 351

**The Use of Geothermal Energy for Sustainable Development and Economic Prosperity**

*Nadjat KOUKI – Andrea VITYI* ..... 365

**6. szekció: Sustainability Transformation and Circular Economy**  
Session 6: Sustainability Transformation and Circular Economy

**A fenntarthatóság, a társadalmi szerepvállalás és a felelős vállalatirányítás szabályozásának szerepe a vállalati innovációban**

*BARTÓK István János* ..... 381

**Circular Economy Research Trends in the Textile and Apparel Industry: A Bibliometric Analysis**

*Md. Sadrul Islam SARKER – Thi Thuy Sinh TRAN – István János BARTÓK* ..... 389

**The Historical Evolution of Employee Idea Management: A Comprehensive Review**

*Viktória ANGYAL* ..... 405

**7. szekció: Sustainable Economy and Management**  
Session 7: Sustainable Economy and Management

**Bewältigungsstrategien eines nachhaltigen Managements von Organisationen innerhalb einer VUCA-Umwelt: Eine systematische Literaturrecherche**

*Mike WEISS* ..... 421

**Influences of Autonomous Vehicles on Sustainability: A Systematic Literature Review**

*Phillipp NOLL – Zoltán SZABÓ* ..... 436

**Trends in Sustainable Leadership**

*Roland SEESE – Katalin DIÓSSI* ..... 452

**Recruiting for Resilience: An Economic Approach to Mitigate Candidate Ghosting**

*Laureana Anna Erika TEICHERT* ..... 460



|   |     |
|---|-----|
| <b>Führung auf Distanz - Herausforderungen für Führungskräfte durch die Nutzung von Home-Office</b>   |     |
| <i>Norbert KLEIN</i> .....  | 473 |
| <b>A Generative AI and Neural Network Approach to Sustainable Digital Transformation: A Focus on Medical and Marketing Sectors</b>                                |     |
| <i>Alexander Maximilian RÖSER – Cedric BARTELT</i> .....  | 483 |
| <b>Allgemeine Alterswahrnehmung bei StudentInnen in den österreichischen und ungarischen Grenzregionen</b>  |     |
| <i>Dorottya PAKAI – Csilla OBÁDOVICS</i> .....  | 498 |
| <br>  |     |
| <b>8. szekció: Társadalmi kihívások és társadalmi innovációk a fenntartható fejlődésben</b>   |     |
| Session 8: Social Challenges and Innovations in Sustainable Development   |     |
| <br>  |     |
| <b>Fenntartható olvasás a digitális korban</b>  |     |
| <i>MOLNÁR Csilla</i> .....  | 509 |
| <b>Okos és fenntartható városfejlesztés felelősségteljes digitális innovációval</b>   |     |
| <i>GYULAI Tamás – NAGY Marianna</i> .....   | 518 |
| <b>A coaching szerepe a vezetőfejlesztésben</b>   |     |
| <i>KÓPHÁZI Andrea – Éva LÖWE</i> .....  | 535 |
| <br>  |     |
| <b>9. szekció: Fenntartható gazdálkodás és menedzsment</b>  |     |
| Session 9: Sustainable Economy and Management   |     |
| <br>  |     |
| <b>A szolgáltatók szerepe és felelőssége a desztinációk fenntartható turizmusának megteremtésében, illetve kialakításában: Szisztematikus irodalmi áttekintés</b> |     |
| <i>TEVELY Titanilla Virág – BEHRINGER Zsuzsanna</i> .....   | 548 |
| <b>Bükkfürdő imázsának élménymarketing alapú vizsgálata</b>   |     |
| <i>HORVÁTH Kornélia Zsanett</i> .....   | 563 |
| <b>A public relations (PR) tevékenység határai és viszonya a marketinghez - Egy PR szakemberek körében végzett kvantitatív kutatás eredményei</b>                 |     |
| <i>KÁROLY Róbert – LUKÁCS Rita – PAPP-VÁRY Árpád Ferenc</i> .....   | 572 |
| <b>Márkázott superhősök: Hogyan formálják a különböző termék- és szolgáltatásmárkák Amerika kapitány és Vasember karakterét a Marvel filmekben?</b>               |     |
| <i>PAPP-VÁRY Árpád Ferenc – RÖNKY Áron</i> .....  | 591 |
| <b>Sztármárka-építés hosszú távon: Cristiano Ronaldo és CR7 márkájának megítélése – Egy kvalitatív kutatás tapasztalatai</b>                                      |     |
| <i>KORIM Dorina – PAPP-VÁRY Árpád Ferenc</i> .....  | 609 |

**10. szekció: Sustainable Economy and Management I.**  
Session 10: Sustainable Economy and Management I.

|   |     |
|---|-----|
| <b>The Role of Mountain Tourism Activities and Facilities on Domestic Tourism Consumption in Tourism Destinations</b><br><i>Deborah KANGAI – Eliyas Ebrahim AMAN – Árpád Ferenc PAPP-VÁRY – Viktória SZENTE</i><br>.....                      | 624 |
| <b>Sustainable Project Management</b><br><i>Attila LEGOZA</i> .....   | 633 |
| <b>The Effect of Sustainability Development Using the Example of Green Washing</b><br><i>Dijana VUKOVIĆ – Tanja UNTERSWEG</i> .....   | 641 |
| <b>Sustainable Strategies in Case of Start-Up Enterprises</b><br><i>Peter IMRICSKO</i> .....  | 654 |
| <b>Sustainable Strategic Management at Multinational Companies</b><br><i>Peter IMRICSKO</i> .....   | 663 |
| <b>The EU as a “Leadiator” in Climate Governance - a Successful Soft Power Instrument? An Analysis with a Focus on Sustainable Mobility</b><br><i>Sarah DIEHL</i> .....   | 674 |
| <b>Az irodater komfortjának vizsgálata a munkavállalók szempontjából – Út a jövő optimális irodája felé</b><br><i>GROZDICS Anett Tímea – BORSOS Ágnes</i> .....   | 684 |
| <b>Mögliche Auswirkungen von CSRD &amp; ESRS auf die digitale Wirtschaft und der Fertigungsindustrie in Deutschland: aus der Perspektive der Industrieperformance und der nachhaltigen Entwicklung</b><br><i>Mohammad Reza ROBATIAN</i> ..... | 696 |

**11. szekció: Sustainable Economy and Management II.**  
Session 11: Sustainable Economy and Management II.

|   |     |
|---|-----|
| <b>Sustainability and Climate Protection in Hospitals - Green Hospitals in the Future in Germany</b><br><i>Patricia Carola MERTEN</i> .....   | 719 |
| <b>Territoriality in Climate Adaptation? Space Interpretations of Different Disciplines and Fields and their Potential Utilization in the Examination of Climate Adaptation’s Territorial Aspects</b><br><i>Attila SÜTŐ</i> ..... | 727 |
| <b>Sustainable Unity in the European Insurance Market: Calculating Personal Injury Claims (From Experience to Methodology)</b><br><i>Zsolt Szabolcs EKE</i> .....   | 745 |

**12. szekció: Poszter szekció**  
Session 12: Poster Session

|  |     |
|--|-----|
| <b>A dendromassza-hasznosítás, mint megújuló természeti erőforrás szerepe a fenntartható, körkörös gazdaságban</b><br><i>SZAKÁLOSNÉ MÁTYÁS Katalin</i> .....     | 755 |
| <b>Az I szektor karbonhatékonyságának vizsgálata Magyarországon</b><br><i>KOVÁCSNÉ SZÉKELY Ilona – MAGYAR Norbert – JAKUSCHNÉ KOCSIS Tímea</i> .....             | 761 |
| <b>A visegrádi országok egészségügyi reformjainak és intézkedéseinek összehasonlítása</b><br><i>VITÉZ-DURGULA Judit – SÓTONYI Tamás Péter</i> .....              | 766 |
| <b>A márkaépítés hatása a fogyasztói lojalításra a Magyar Telekom esetében</b><br><i>TAKÁTS Alexandra – SZÁSZ Zsombor Levente</i> .....                          | 780 |
| <b>Examining the Impact of Certain Factors on the Delivery Time of a Manufacturing Firm Using Data Science Methods</b><br><i>Zsolt TÓTH – József GARAB</i> ..... | 800 |
| <b>Artificial Intelligence with an Economic Growth Perspective</b><br><i>Firat ŞAHİN</i> .....   | 809 |

**A fenntarthatóság, a társadalmi szerepvállalás és a felelős vállalatirányítás szabályozásának szerepe a vállalati innovációban**

*The Role of Sustainability, Social Responsibility and Corporate Governance Regulation in Corporate Innovation*

**Dr. BARTÓK István János PhD**

egyetemi docens (*Associate Professor*)

Soproni Egyetem, Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (*University of Sopron, Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics*)

bartok.istvan@uni-sopron.hu

**Absztrakt:**

A vállalatok fenntarthatóságával, a társadalmi szerepvállalásukkal és a felelős vállalatirányítással kapcsolatos közgazdasági és társadalmi vita több, mint 50 évvel ezelőtt kezdődött meg és azóta sem jutott nyugvópontra. A vállalatok viszonyulása a fenntarthatósághoz, társadalmi szerepvállaláshoz és a vállalatirányításhoz továbbra is jelentős különbségeket mutat. A vállalati viselkedésben jelenlévő különbségek egyik oka az egységes szabályozás hiánya. A nem pénzügyi jelentésekre vonatkozó szabályozás egységesítési törekvései manifesztálódnak a 2023 októberében megjelent felülvizsgált SASB iparági jelentési szabályokat tartalmazó tervezetben. A módosított szabályok tervezete publikálásának kifejezetten célja, hogy a vállalatok megkezdjék a felkészülést arra a helyzetre, ha ezek a szabályok kötelezővé válnak. A vizsgálat célja az iparág specifikus szabályozásban tervezett módosítások hatásainak vizsgálata a vállalatok innovációs tevékenységére vonatkozóan az érintett iparági eseteken keresztül. A vizsgálat alapján jelentős innovációs hatások várhatók a szabályozás bevezetésétől az érintett iparági körben és a többi iparági szabvány módosítása révén minden más iparágban is.

**Kulcsszavak:** fenntarthatóság, társadalmi felelősségvállalás, felelős vállalatirányítás, kormányzati politika és szabályozás, innováció

JEL-kódok: Q01, M14, G34, M48, O30

**Abstract:**

The economic and social debate on corporate sustainability, social responsibility and corporate governance began more than 50 years ago and has not settled since. Companies' attitudes towards sustainability, social responsibility and corporate governance continue to vary considerably. One of the reasons for the differences present in corporate behaviour is the lack of uniform regulation. Non-financial reporting regulatory unification efforts are reflected in the revised SASB industry reporting rules released in October 2023. The publication of the amended rules is specifically intended to help companies prepare for a situation where these rules become mandatory. The aim of the study is to examine the effects of planned changes in industry-specific regulations on companies' innovation activities through relevant industry cases. Based on the study, significant innovation effects can be expected from the introduction of regulation in the relevant industry and through changes to other industry standards in all other industries.

**Keywords:** Sustainable Development, Social Responsibility, Corporate Governance, Government Policy and Regulation, Innovation

JEL Codes: Q01, M14, G34, M48, O30

## 1. A fenntarthatósági jelentés tételi kötelezettség szabályozása

A Európai Unió világossá tette szándékát (Európai Bizottság, 2021), hogy a jövőben változtatást kíván eszközölni a vállalati fenntarthatósági beszámolás terén. Ezen változtatási kezdeményezés lényegét a beszámolók tartalmi és formai egységesítése képezi; azért, hogy a vállalati működés érintettjei számára összehasonlíthatóvá váljon a beszámolók tartalma. Az időközben az IFRS Alapítványhoz került SASB, azaz a fenntarthatósági beszámolási standardokkal foglalkozó testület jelentős erőfeszítéseket tett a nemzetközileg egységes szabályok kialakítása érdekében az Európai Bizottság céljainak történő megfelelés jegyében (IFRS, 2023a). Jelenleg, ezen SASB standardok a rendelkezésre álló alternatív közelítések egyikét jelentik csupán, bár számos tőzsdei vállalat alkalmazza azokat. Az IFRS 2023. október 11-én közzétette (IFRS, 2023b) a nemzetközi egységes használat szempontjait jobban figyelembe vevő standardok tervezett változásait a nem éghajlattal kapcsolatos mérőszámok (ú.n. IFRS S1 standardok) területén. A közzététel célja a vállalatok és egyéb szereplők tájékoztatása volt a tervezett változtatásokról. A közzététel egyben lehetőséget teremtett arra is, hogy a szereplők a különböző iparágakban elkezdjék felkészülésüket a tervezett változások által érintett területeken.

Az SASB standardok iparági szinten határozzák meg a beszámolók tartalmi elemeit, figyelembe véve a tevékenység sajátosságait és az iparágak között lévő különbségeket. Jelen tanulmány tárgyát a fogyasztási cikkek ágazatán belül a ruházati, kiegészítő és cipő iparágakra vonatkozó fenntarthatósági beszámolási standardok vizsgálata alkotja (IFRS, 2023c) a területen tervezett változtatások alapján, mely egy ú.n. blackline változat, azaz áthúzott szöveg segítségével és az új szöveg megjelenítésével mutatja a változásokat. Így, a tanulmány erre a közzétételre épülő szövegelemzés alapján von le következtetéseket. Tekintettel arra, hogy a szöveg egyértelmű megfogalmazásokat tartalmaz, ami a változtatások egyik célkitűzése volt egyébként, ezért az elemzés kivitelezhető statisztikai szoftverek igénybevétele nélkül is.

A frissített SASB szabványok, a tervek szerint minden érintett gazdálkodó egységre érvényesek lesznek a 2025. január 1-jén vagy azt követően kezdődő éves jelentési időszakokban, amennyiben azokat alkalmazni kívánják, tekintetbe véve, hogy jelenleg, sok, eltérő tartalmú közelítés közül választhatnak. Ugyanakkor az Európai Unión belüli beszámolóiban történő kötelező alkalmazásuk további jogalkotást kíván majd mind az Unió, mind pedig a tagországok szintjén. Ezért, vélhetően, 2026 előtt nem lesz alkalmazásukra vonatkozó jogi kényszer. Természetesen, ez nem zárja ki, hogy az Unió valamely tőzsdéjén jelen lévő vállalatok (kibocsátók) esetében az adott tőzsde szabályai nem fogják majd előírni alkalmazásukat valamilyen módon az Európai Unióban történő kötelező bevezetés előtt is.

A tanulmány célja, hogy megvizsgálja a javasolt szabályozási változások hatásait a kiválasztott iparágakban működő vállalatok innovációs tevékenységére az SASB iparági standardok előírásaiban tervezett módosítások alapján.

Ez egy kevésbé kutatott terület jelenleg, miközben a fenntarthatóság és az innováció kapcsolata egyre fontosabbá válik például azért, mert sok ország felismeri az innováció szerepét a gazdasági fejlődésben. A kapcsolat felismerését követően pedig adódik a kérdés a fejlődést elősegítő gazdasági politika sajátosságainak megértésére vonatkozóan. Mindeközben azt is érdemes figyelembe venni, hogy a problematika folyamatos változásokon megy keresztül jelenleg is.

Mindezek fényében a következő hipotézis megfogalmazására került sor:

*H: A nem pénzügyi beszámolás területén az IFRS S1 standardokban küszöbön álló szabályozási változások innovációs kényszert jelentenek a vállalatok számára.*

A közgazdászok nincsenek egységesen meggyőződve a fenntarthatósági jelentési szabályozások szükségességéről. Az érintettek érdekeire építő vállalatvezetés és az elsősorban a tulajdonosi érdekeket szolgáló vállalatirányítás hívei között évtizedek óta folyik a vita arról, hogy a menedzseri döntések során kinek az érdekeit kellene elsősorban figyelembe venni (Foss et al.,

2022). Sok közgazdász úgy véli, hogy a piacon kikényszerített verseny erősebb kényszert jelent az innovációra, mint a szabályozás. Steffen Roth (2023) ennél is tovább megy, amikor arra hívja fel a figyelmet, hogy az egyes érintett csoportok érdekeit előtérbe helyező szabályozás szembe megy a piaci logikával és a versennyel, ezzel társadalmi károkat okozva. Roth és szerzőtársai (2023) véleménye szerint egyes érintettek érdekeinek radikális előtérbe helyezése a tulajdonosi érdekekhez képest fejeződik ki az Európai Unió és az Egyesült Államok által egyaránt képviselt úgynevezett ESG (Environmental, Social and Governance, azaz környezeti, társadalmi és vállalatiirányítási) szabályozási törekvésben, melynek egy konkrét metrikáját képviselik az SASB standardok.

Ugyanakkor fel kell hívni a figyelmet arra is, hogy léteznek publikált kutatások, melyek a fenntarthatóság és az innováció kapcsolatát vizsgálják. David és szerzőtársai (2024) kínai vállalatok nagy mintáján végzett kutatásukban arra a következtetésre jut, hogy a vállalatok fenntarthatósági teljesítménye pozitív hatással van az innovációs teljesítményükre; és mindezek alapján a szabályozás szerepének erősítését javasolja. Az előbb idézett szerzők is elismerik azonban, hogy a vizsgálatuk során alkalmazott változókkal kapcsolatban felvethetők tartalmi kérdések, melyeket ők nem vizsgáltak. Ilyen, a vizsgálatban szereplő változó például a fenntarthatósági beszámolók terjedelme, mely nem feltétlen mutat szoros pozitív korrelációt a jelentés tartalmasságával. A rendelkezésre álló adatbázisokban hozzáférhető adatok és információk használata a kvantitatív vizsgálatokban azonban teljesen érthető, hiszen egyébként, egységes mérési rendszer hiányában kételyek merülhetnek fel az adatbázisokban fellelhető változók tartalma és az esetek összehasonlíthatósága vonatkozásában. Ugyanakkor, az ilyen vizsgálatok során kapott eredmények érvényessége is kétségessé válhat.

Szintén kínai mintán, „A” kategóriás tőzsdei vállalatok körében végzett vizsgálat (Li et al., 2023) eredményei szerint a vállalatok fenntarthatósági teljesítménye együtt a fenntarthatósági teljesítmény rangsorolásával pozitív hatással van a vállalatok innovációs teljesítményére.

Más kutatók (Allal-Chérif et al., 2023) arra hívják fel a figyelmet, hogy a vállalkozói szándék vagy hozzáállás jelentős tényező lehet a vállalati sikerben a fenntarthatóság és az innováció területén. A fenntarthatósághoz való hozzájárulás vonatkozásában a szerzők kiemelik a radikálisan új megoldások szerepét, a beszállítókkal kialakított stratégiai szövetségeket, a nyílt innováció alkalmazásának fontosságát és az aktivista hozzáállás szerepét az érintettek informálásában és meggyőzésében.

## 2. Az innováció fajtái

Az innováció viszi előre a világot. *"Teljesen lényegtelen, hogy egy innováció tudományos újdonságot jelent-e vagy sem. Bár a legtöbb újítás az elméleti vagy gyakorlati tudás területén elért hódításokra vezethető vissza, sok olyan van, amely nem. Az innováció lehetséges anélkül, hogy találmányként azonosítanánk, és a találmány nem feltétlenül indukál innovációt, de önmagában egyáltalán nem okoz gazdaságilag releváns hatást."* (Schumpeter, 1939:80). Az idézetből kiderül, hogy Schumpetert az innováció a gazdaságra gyakorolt hatása tekintetében érdekelte, hiszen azt a kérdést igyekezett megválaszolni, hogy mi a mozgatórugója a gazdaság változásának, ha úgy tetszik, fejlődésének.

Ezt a közelítést támasztja ki az Oslói kézikönyv 4. kiadásában megjelent új, általánosított innováció meghatározás: *„az innováció olyan új vagy továbbfejlesztett termék vagy eljárás (vagy ezek kombinációja), amely jelentősen eltér az egység korábbi termékeitől vagy folyamataitól, és amelyet a potenciális felhasználók (termék) rendelkezésére bocsátottak vagy az egység használatba vett (folyamat)."* (OECD/Eurostat, 2018:20). Jól érzékelhető, hogy az új definíció már kilép a gazdaságból és integrálni kívánja a többi társadalmi szférában megjelenő újításokat is.

Az Oslói kézikönyv korábbi verziója még az eredeti schumpeteri meghatározással nagyjából azonos módon fogalmazza meg az innováció fő formáit: „*az innováció egy új vagy jelentősen továbbfejlesztett termék (áru vagy szolgáltatás), vagy folyamat, új marketingmódszer vagy új szervezési módszer bevezetése az üzleti gyakorlatban, a munkahelyi szervezetben vagy a külső kapcsolatokban.*” (OECD/Eurostat, 2005:46).

Az Oslói kézikönyv megkülönbözteti az innováció típusait az innováció tárgya szerint (Demeter, et al. 2023:16). A termékinnováció: „*olyan új vagy továbbfejlesztett áru vagy szolgáltatás, amely jelentősen eltér a cég korábbi áruitól vagy szolgáltatásaitól, amelyet bevezettek a piacon.*” (OECD/Eurostat, 2018:70). Az innováció másik fő kategóriáját az üzleti folyamatok innovációja képezi, ami „*egy új vagy továbbfejlesztett üzleti folyamat egy vagy több üzleti funkció területén, amely jelentősen eltér a cég korábban alkalmazott üzleti folyamataitól, amelyet bevezetett a vállalat*” (OECD/Eurostat, 2018:72).

Az Oslói kézikönyv hat fő funkcionális területet különböztet meg, melyek: a javak és szolgáltatások előállítás, a disztribúció és logisztika, a marketing és értékesítés, információs és kommunikációs rendszerek, adminisztráció és menedzsment, termékek és üzleti folyamatok fejlesztése (OECD/Eurostat, 2018). A felosztás érvényessége, természetesen, vitatható a klaszszikus vállalatgazdaságtani szempontrendszer alapján (Chikán, 2020). Ilyen vita tárgya lehet például a beszerzés és az ellátási lánc menedzsmentje besorolása az adminisztráció és menedzsment funkcióhoz, melynek tanulmányunk szempontjából van jelentősége. Ám a statisztikai adatgyűjtés igényeit is nyilván figyelembe kellett a meghatározás kialakításakor.

Az Oslói kézikönyv új kiadása egy táblázatban mutatja be a korábbi kiadás, a schumpeteri tipológián alapuló kategóriái és az új kategóriák közötti kapcsolatokat, melyeket főbb vonalakban célszerű ismertetni, mert vizsgálatunk szempontjából van jelentősége (OECD/Eurostat, 2018). Ugyanakkor, meg kell jegyezni, hogy a tanulmány tárgya nem az éppen érvényes innováció meghatározás tartalmának elemzése, hanem a definíció alkalmazása a vizsgált iparági szabvány tekintetében.

A termékinnováció kategóriájába az új módszer beleveszi azokat a termékfejlesztéssel kapcsolatos kérdéseket, melyek korábban a marketing termékpolitikai területéhez tartoztak. A folyamatinnováció kategóriából átkerült a menedzsment területre a támogató tevékenységként felfogott beszerzés és ellátási lánc menedzsment.

A korábbi szervezési innováció kategória neve változott adminisztráció és menedzsmentre a már ismertetett tartalmi változásokkal.

A korábbi marketing innováció kategória neve marketing és értékesítésre változott.

Megjelent a termékek és üzleti folyamatok fejlesztéséhez kapcsolódó innováció, mint új kategória, mely korábban főleg a folyamatinnováció kategóriájába tartozott. Ez a kategória talán a kutatás-fejlesztés fogalmával közelíthető meg a legjobban.

### **3. A vállalati fenntarthatósági beszámolók és az innováció**

A vizsgálat során az Oslói kézikönyv korábban ismertetett innovációs kategóriái alapján elemeztem a ruházati, kiegészítő és cipő iparágakra vonatkozó standard tervezeteket.

A ruházati, kiegészítő és cipő iparágakra kidolgozott szabványok azokat a problémás területeket célozzák meg, mely az adott iparágakat jellemzik. Ezen iparágak központi vállalatai, azaz a végtermékek gyártói ruházati cikkeket, különféle, a háztartásokban felhasznált textileket és lábbeliket állítanak elő. Jellemző ezen iparágakra, hogy a termelés súlypontja az 1970-es évektől folyamatosan a dél-kelet-ázsiai térség irányába tolódott el.

A vállalatok beszállítói is sokszor kínai, indiai vagy más ázsiai országokban működő vállalatok. Ezen országok gazdasági és jogi rendszerei, fejlettségük jelentősen eltérnek egymástól, aminek következményei vannak tevékenységük környezeti hatásaira, a foglalkoztatás jellemző viszonyaira és a vállalatirányítási megoldásokra. Az iparágak közös technológiai jellemzője a

vegyi anyagok széles körének nagy mennyiségű felhasználása (például festékek, lakkok, higítók). További fontos technológiai jellemzőjük a nagy mennyiségű víz felhasználása és szennyvíz kibocsátása. Így érthető, hogy a fenntarthatósági beszámolási követelmények ezekre a területekre vonatkozó követelményeket fogalmazznak meg, hiszen pontosan ez az értelme az iparági szintű szabványok kialakításának.

**1. táblázat: Az innováció típusainak megjelenése az SASB szabványok előírásaiban**

| <b>Az innováció típusa</b>   | <b>Az SASB szabványok előírásai</b>  |
|--|--|
| <i><b>Termékinnováció</b></i>                                      | Végtermékek összetételének megfelelése a felhasznált összetevőkre vonatkozó előírásoknak               |
| <i><b>Folyamatinnováció</b></i>                                    | Tiltott és korlátozottan felhasználható anyagok tesztelése a gyártási folyamat során és a végtermékben |
| <i><b>Marketing és értékesítési innováció</b></i>                  | Használt termékek kezelésének megszervezése  |
| <i><b>Szervezési / adminisztráció és menedzsment innováció</b></i> | Beszállítók környezeti megfelelésének és auditált foglalkoztatási szabályai meglétének közzététele     |
| <i><b>Termékek és üzleti folyamatok fejlesztése</b></i>            | Tiltott és korlátozottan felhasználható anyagok nyomon követése  |

Forrás: Saját szerkesztés (2023)

Az 1. táblázat bemutat néhány markáns elemet az innovációk típusai szerint, melyek az SASB szabványokban megjelennek és melyek révén kimutatható a vállalatok innovációs tevékenységére gyakorolt hatás. A terjedelmes szabványokban megjelenő összes előírás elemzése jelentősen meghaladná jelen tanulmány kereteit. Szintén érdemes hangsúlyozni, hogy a szabványok előírásai ugyan azonosan vonatkoznak mindenkire, de a vállalatok egyedi szervezetek és saját megoldásaik révén biztosítják az előírások beépítését a működésükbe.

A végtermékek összetételének megfelelése a felhasznált összetevőkre vonatkozó előírások szempontjából folyamatos innovációs kényszert jelenthet a vállalatok számára az előírások folyamatos változásának következtében. Tovább bonyolíthatja a helyzetet, hogy a sokszor Ázsiában működő vállalatoknak nem csak a helyi szabályokat kell követniük, hanem az export piacokon érvényes szabályoknak is meg kell felelniük. Ezért a szabvány előírja, hogy a vállalat hozza nyilvánosságra, hogy az eltérő piacait eltérő összetételű termékekkel szolgálja ki az adott piacon érvényes helyi előírásoknak megfelelően; vagy az összes nemzetközi előírást figyelembe véve, a legszigorúbb követelményeknek felel meg minden piacán. A szabvány szint ez egy kötelező választás, melynek következményei vannak. A legszigorúbb követelmények betartása valószínűleg hatást gyakorol a termelési költségekre és így a potenciális bevételi lehetőségekre. Tehát erősen befolyásolhatja a vállalatok versenyképességét, mégpedig, jellemzően negatív módon. Míg az összetevők nyilvánosságra hozatala felvethet a vállalat által fejlesztett eljárásokra vonatkozó üzleti titkokkal kapcsolatos kérdéseket.

A folyamatinnováció területén innovációs kihívást jelent a vállalatok számára a tiltott és korlátozottan felhasználható anyagok tesztelésének megszervezése a termelési folyamat során és a végtermékben. A tesztelés beruházási és működési költségekkel vagy a kiszervezés költségeinek felmerülésével járhat.

A marketing és értékesítési innováció részét képezi a használt termékek kezelésének megszervezése. A használt termékek egy része tisztítást követően újra áruba bocsátható, amire ki-



váló példát jelentenek a fejlődő és fejlett országokban egyaránt jelen lévő használtruha kereskedések. Természetesen elképzelhető a használt termékek alapanyagként történő újra-hasznosítása is.

A szervezési vagy adminisztráció és menedzsment innováció részét képezi a beszállítók környezeti megfelelőségének és auditált foglalkoztatási szabályai meglétének közzététele. Ez a vizsgált iparágakban a már korábban ismertetett kérdések és szempontok megjelenítését igényli a beszállítók vonatkozásában. A jelentési kötelezettség nem csak az első szintű, a központi vállalatnak közvetlenül értékesítő beszállítókra vonatkozik, hanem a teljes ellátási láncra. Így az elvárás az ellátási lánc részét képező kisebb méretű vállalkozásokra is vonatkozik.

A beszállítókra vonatkozó adatok gyűjtése és közzététele vonatkozásában fel kell hívni arra a figyelmet, hogy a vállalatok nem feltétlen követik a második és további szintű beszállítók tevékenységét (Szász & Demeter, 2017), hiszen nincsenek egymással közvetlen kapcsolatban. Tehát ahhoz, hogy az adatközlés megvalósulhasson a szabvány egyfajta kényszert jelent a beszállító kisebb vállalatok esetében is, hogy auditált fenntarthatósági beszámolót készítsenek. Ez mind a központi vállalat, mind pedig a beszállítók esetében nyilvánvalóan növeli az adminisztratív költségeket, ami a kisebb vállalatok esetében a költségterhek különösen aránytalan növekedését is eredményezheti.

A termékek és üzleti folyamatok fejlesztése egyik részét képezi a tiltott és korlátozottan felhasználható anyagok nyomon követésével kapcsolatos kutatási és fejlesztési tevékenység. Az anyagtudományok területén zajló sokrétű változások követése, egyebek között, a szakmai szövetségek révén, szakmai konferenciákon vagy szakmai vásárokon való részvétel segítségével valósulhat meg.

A vizsgált SASB szabványok tervezete esetében egyértelműen kimutatható, hogy az előírások az innováció mely területeire fejtenek ki potenciális hatást. Figyelembe véve azt, hogy a szabványokat önkéntes választás alapján csak a vállalatok egy bizonyos köre alkalmazza jelenleg, valamint, azt is, hogy a szabványok tartalma változik; biztosak lehetünk abban, hogy kötelezővé tételük esetében a vállalatoknak változtatniuk kell az eddigi működésükön. Ez egyértelműen innovációra fogja ösztönözni a vállalatokat, amennyiben a jogszabályok megszületnek. Tehát, levonhatjuk a következtetést, hogy a vizsgálat számára felállított hipotézis elfogadható: azaz a nem pénzügyi beszámolás területén az IFRS S1 standardokban küszöbön álló szabályozási változások innovációs kényszert jelentenek a vállalatok számára

#### **4. Összefoglalás**

A harmadik fejezetben az innováció kategóriái szerint azonosított és megfeleltetett szabvány előírások alapján biztosan állíthatjuk, hogy a tervezett új szabályozásoknak való megfelelés innovációs követelményeket támaszt a ruházati, kiegészítő és cipő iparágak szereplői számára. Ennek alapján levonhatjuk a következtetést, hogy kutatás során felállított, a szabályozásból fakadó vállalati innovációs kényszerre vonatkozó hipotézis igazoltnak tekinthető.

A terület kutatását érdemes tovább folytatni a tanulmányban felvetett lezáratlan kérdésekkel kapcsolatosan. Tisztázandó a szabályozás általános szerepe a fenntarthatósággal kapcsolatban. Nyilván, nem zárható le a vita véglegesen a piaci mechanizmus gazdasági szerepével kapcsolatban a szabályozási megoldások alkalmazása kapcsán. A kérdések, mint például a kinek az érdekeit kellene, hogy szolgálja a vállalat, az adott helyi értékrend kontextusában jelennek meg. Az értékrendek vonatkozásában pedig sok a különbözőség az egyes országok között, sőt akár az országokon belül is. Tehát a felmerült kérdésekkel kapcsolatos viták folytatásában bizonyosak lehetünk.

## Irodalomjegyzék

- Allal-Chérif, O., Climent, J. C., & Berenguer, K. L. U. (2023). Born to be sustainable: How to combine strategic disruption, open innovation, and process digitization to create a sustainable business. *Journal of Business Research*, 154, 113379. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113379>
- Chikán, A. (2020). *Vállalatgazdaságtan*. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-454-589-7. <https://doi.org/10.1556/9789634545897>
- David, L. K., Wang, J., Angel, V., & Luo, M. (2023). Environmental commitments and Innovation in China's corporate landscape: An analysis of ESG governance strategies. *Journal of Environmental Management*, 349, 119529. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2023.119529>
- Demeter, K., Qerimi, D., Losonci, D., & Keresztély, T. (2023). Key drivers of business process innovation : The role of strategic focuses and product innovation. *Vezetéstudomány / Budapest Management Review*, 54(11), 15–27. <http://doi.org/10.14267/VEZTUD.2023.11.02>
- Európai Bizottság. (2021). *Javaslat Javaslat Az Európai Parlament és A Tanács Irányelve a 2013/34/EU irányelvnek, a 2004/109/EK irányelvnek, a 2006/43/EK irányelvnek és az 537/2014/EU rendeletnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról*. Letöltve: 2023.12.15., forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021PC0189&from=DE>
- Foss, N. J., Klein, P. G., & Murtinu, S. (2022). The economy doesn't need a reset, and neither does management theory. *Scandinavian Journal of Management* 38(3), 101214. <https://doi.org/10.1016/j.scaman.2022.101214>
- IFRS. (2023a). *SASB Standards*. The International Financial Reporting Standards Foundation Letöltve: 2024.01.20., forrás: <https://www.ifrs.org/issued-standards/sasb-standards/>
- IFRS. (2023b). *International Applicability of the SASB Standards*. The International Financial Reporting Standards Foundation. Letöltve: 2023.10.20., forrás: <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/international-applicability-of-the-sasb-standards/>
- IFRS. (2023c). *SASB Standards*. The International Financial Reporting Standards Foundation Letöltve: 2023.10.14., forrás: [https://d3flrxduht3gu.cloudfront.net/sasb\\_standards\\_blackline\\_pdfs/apparel-accessories-and-footwear-standard\\_blackline.pdf](https://d3flrxduht3gu.cloudfront.net/sasb_standards_blackline_pdfs/apparel-accessories-and-footwear-standard_blackline.pdf)
- Li, C., Ba, S., Ma, K., Xu, L., Huang, W., & Huang, W., (2023) ESG Rating Events, Financial Investment Behavior and Corporate Innovation. *Economic Analysis and Policy*, 77, 372–387. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2022.11.013>
- OECD/Eurostat. (2005). *Oslo Manual: Guidelines for Collect and Interpreting Innovation Data* (Oslói kézikönyv: Iránymutatások az innovációs adatok gyűjtéséhez és értelmezéséhez), 3. kiadás, OECD Publishing, Párizs. 46. oldal. <https://doi.org/10.1787/9789264013100-en>
- OECD/Eurostat. (2018). *Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation*. (4th Edition). The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris/Eurostat, Luxembourg. <https://doi.org/10.1787/9789264304604-en>
- Roth, S. (2023). Reset and restoration. The looming conservative turn of management theory: An extension of Foss et al. *Scandinavian Journal of Management*, 39(3), 101278. <https://doi.org/10.1016/j.scaman.2023.101278>
- Roth, S., Czakon, W., Amann, W., & Dana, L.-P.. (2023). From organised scepticism to research mission management? Introduction to the Great Reset of management and organization theory. *Scandinavian Journal of Management*, 39(3), 101277. <https://doi.org/10.1016/j.scaman.2023.101277>

Schumpeter, J. A. (1939). *Business Cycles: A Theoretical, Historical and Statistical Analysis of the Capitalist Process*. New York Toronto London: McGraw-Hill Book Company.

Szász, L., & Demeter, K. (szerk.) (2017). *Ellátásilánc-menedzsment*. Akadémiai Kiadó, Budapest.  
<https://doi.org/10.1556/9789634540335>